

**Managementul
Organizațiilor Internaționale**

ARMENIA ANDRONICEANU

**Managementul
Organizațiilor Internaționale**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Colecția ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDRONICEANU, ARMENIA
Managementul organizațiilor internaționale / Armenia
Androniceanu. - București : Editura Universitară, 2022
Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-1510-3

005

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062815103

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2022
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Prefață	9
Capitolul 1	
Mediul internațional și impactul acestuia asupra organizațiilor internaționale	11
1.1. Mediul internațional, conținut și caracteristici	11
1.1.1. Definirea mediului internațional	12
1.1.2. Principalele caracteristici ale mediului internațional	13
1.2. Globalizarea: conținut, evoluție și impact	14
1.2.1. Definirea globalizării	14
1.2.2. Factorii determinanți și cauzele globalizării	19
1.3. Mondializarea: conținut, dinamică și influențe	22
1.3.1. Mondializarea și rolul ei în contextul internațional	22
1.3.2. Accepțiuni referitoare la mondializare	23
1.3.3. Etapele procesului de mondializare.....	24
1.3.4. Avantajele și limitele mondializării	25
1.3.5. Influența mondializării asupra statelor lumii	29
1.3.6. Efectele mondializării asupra României	31
Capitolul 2	
Concepte și abordări de bază în managementul organizațiilor internaționale	34
2.1. Managementul organizațiilor internaționale, context și evoluție ...	34
2.2. Conținutul managementului organizațiilor internaționale	38
2.3. Principii și valori fundamentale ale managementului organizațiilor internaționale	39
2.4. Obiectivele managementului organizațiilor internaționale	43
2.5. Caracteristicile managementului organizațiilor internaționale	44
2.6. Mecanisme de conducere în managementul organizațiilor internaționale.....	48

2.7. Modele de management specifice organizațiilor internaționale	52
2.7.1. Modelul clasic sau modelul politico-administrativ	53
2.7.2. Modelul funcțional de cooperare internațională	54
2.7.3. Modelul guvernării în funcție de mediul internațional	54
2.7.4. Modelul guvernării participative	55
2.7.5. Modelul guvernării flexibile	56
Capitolul 3	
Organizațiile internaționale și dezvoltarea mondială	57
3.1. Organizațiile internaționale: conținut, caracteristici și cerințe	57
3.1.1. Definirea organizației internaționale	57
3.1.2. Caracteristicile principale ale organizațiilor internaționale	59
3.1.3. Cerințele pentru constituirea organizațiilor internaționale ..	60
3.2. Tipurile de organizații internaționale și sistemele de clasificare a	
acestora	62
3.2.1. Scurt istoric al organizațiilor internaționale	62
3.2.2. Tipologia organizațiilor internaționale	63
3.3. Valorile de bază ale organizațiilor internaționale	67
Capitolul 4	
Particularități ale managementului unor organizații internaționale	
reprezentative, cu rol major în dezvoltarea statelor lumii și	
relațiile lor cu România	72
4.1. Organizația Națiunilor Unite	72
4.1.1. Scurt istoric al constituirii ONU	73
4.1.2. Scopul și obiectivele ONU	74
4.1.3. Principiile fundamentale ale ONU	77
4.1.4. Structura organizatorică a ONU	79
4.1.5. Sistemul decizional și informațional al ONU	84
4.1.6. Mutații semnificative în cadrul ONU	87
4.1.6.1. Cadrul general al reformelor	87
4.1.6.2. Gestionarea resurselor și a afacerilor în cadrul ONU	93
4.1.7. Influența ONU asupra politicilor publice din România	95
4.1.8. Impactul ONU asupra managementului public din România	99
4.2. Banca Mondială	101
4.2.1. Scurt istoric al Băncii Mondiale	102
4.2.2. Misiunea și obiectivele Băncii Mondiale	106

4.2.3.	Particularități ale managementului Băncii Mondiale	106
4.2.3.1.	Structura organizatorică a Băncii Mondiale	107
4.2.3.2.	Activitățile de bază ale Băncii Mondiale	109
4.2.3.3.	Resursele umane din cadrul Băncii Mondiale	112
4.2.3.4.	Modul de luare a deciziilor în cadrul structurii de conducere a Băncii Mondiale.....	114
4.2.4.	Impactul Băncii Mondiale asupra procesului de dezvoltare a României	115
4.3.	Fondul Monetar Internațional	117
4.3.1.	Scurt istoric al Fondului Monetar Internațional	118
4.3.2.	Misiunea, scopul, obiectivele și principalele activități ale FMI	120
4.3.3.	Principiile fundamentale ale FMI	122
4.3.4.	Structura de conducere a FMI	124
4.3.5.	Activitățile și instrumentele operaționale specifice ale FMI.....	126
4.3.6.	Relațiile FMI cu România	131
4.4.	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord	136
4.4.1.	Scurt istoric al NATO	137
4.4.2.	Misiunea, principiile și obiectivele NATO	141
4.4.3.	Particularități ale managementului NATO	144
4.4.3.1.	Structura organizatorică a NATO	145
4.4.3.2.	Procesul decizional în cadrul NATO	151
4.4.3.3.	Managementul resurselor financiare	156
4.4.3.4.	Managementul documentelor și resurselor informa- ționale	157
4.4.4.	Evoluția relațiilor dintre NATO și România	158
4.5.	Organizația Mondială a Sănătății	161
4.5.1.	Scurt istoric al OMS	162
4.5.2.	Misiunea, scopul și obiectivele OMS	164
4.5.3.	Principiile fundamentale ale OMS	167
4.5.4.	Funcțiile de bază ale OMS	168
4.5.5.	Particularități ale managementului OMS	168
4.5.5.1.	Structura organizatorică a OMS	170
4.5.5.2.	Gestiunea resurselor în cadrul OMS	174
4.5.6.	Colaborarea Organizației Mondiale a Sănătății cu România	176
4.6.	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică	181
4.6.1.	Scurt istoric al OCDE	181
4.6.2.	Misiunea, scopul și obiectivele OCDE	182

4.6.3. Principiile fundamentale ale OCDE	183
4.6.4. Structura organizatorică a OCDE	186
4.6.5. Relațiile OCDE cu România	187
4.7. Organizația Mondială a Comerțului	190
4.7.1. Scurt istoric al OMC	191
4.7.2. Misiunea, obiectivele și atribuțiile OMC	193
4.7.3. Principiile OMC	194
4.7.4. Organizarea în cadrul OMC	195
4.7.5. Procesul decizional în cadrul OMC	197
4.7.6. Relațiile dintre OMC și alte organizații internaționale	199
4.7.7. Relațiile OMC cu România	199
4.8. Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor	201
4.8.1. Scurt istoric al UNICEF	201
4.8.2. Rolul și misiunea UNICEF	203
4.8.3. Scopul și obiectivele UNICEF	205
4.8.4. Principalele activități desfășurate de UNICEF	209
4.8.5. Organizarea în cadrul UNICEF	210
4.8.6. UNICEF în România	212
4.9. Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură ...	220
4.9.1. Scurt istoric al UNESCO	221
4.9.2. Scopul și misiunea UNESCO	221
4.9.3. Domeniile de activitate ale UNESCO	222
4.9.4. Structura organizatorică a UNESCO	226
4.9.5. UNESCO în România	226
Bibilografie	231

PREFAȚĂ

Management organizațiilor internaționale este prima lucrare de specialitate în limba română, care abordează problematica specifică *managementului organizațiile interstatale și interguvernamentale* dintr-o *perspectivă holistică*.

Într-un context internațional puternic dominat de organizațiile internaționale, devine esențială *aprofundarea cunoașterii* cu privire la acestea. Prin politicile și strategiile inițiate la nivel internațional, dar și prin deciziile pe care conducătorii organizațiilor internaționale le iau, sunt influențate nu numai politicile și strategiile statelor lumii, dar și relațiile între acestea.

Mediul internațional este din ce în ce mai mult dominat de *probleme complexe*, între care: creșterea ponderii populației sărace, accentuarea tensiunilor militare și chiar a conflictelor între statele lumii, deteriorarea echilibrului natural și problemele de mediu, analfabetismul în creștere, creșterea frecvenței fenomenelor de criză economică, în special energetică și socială, agravarea stării de sănătate a populației planetei, etc. Cele mai multe dintre acestea *nu pot fi soluționate de statele în care se manifestă* mai pregnant, în primul rând pentru că implică investiții financiare importante, pe care cele mai multe nu le au, iar în al doilea rând pentru că necesită resurse umane calificate, resurse financiare adecvate și voință politică fermă.

Globalizarea, ale cărei influențe sunt din ce în ce mai puternice pe plan mondial, a determinat statele să analizeze ce este mai bine pentru ele. Cele mai multe au ajuns la concluzia că *buna relaționare cu organizațiile internaționale sau chiar afilierea la diferite organizații internaționale*, ca de altfel și rolul activ în cadrul lor, sunt *esențiale pentru a putea valorifica mai bine contextul internațional cu factorii economici, sociali, politici și de securitate* care accelerează sau frânează evoluția statelor lumii.

Problemele neglijate sau nerezolvate din țările slab dezvoltate și în curs de dezvoltare determină, mai devreme sau mai târziu, *deteriorarea echilibrului economic și social al statelor dezvoltate*. Astfel se explică dinamica accentuată a numărului organizațiilor internaționale. *Statele lumii au înțeles un adevăr esențial, faptul că împreună sunt mai puternice în confruntarea lor cu problemele regionale și mondiale*.

Din această perspectivă, lucrarea *Managementul organizațiilor internaționale* ajută cititorul să înțeleagă faptul că, multe din organizațiile

internaționale s-au constituit și continuă să se dezvolte tocmai pentru că statele membre au un interes comun ca lucrul acestea să se întâmple. Cele mai multe consideră că, reunite într-o entitate internațională distinctă, sunt mai puternice și pot acționa eficient, în primul rând pentru rezolvarea problemelor proprii sau pentru asigurarea dezvoltării lor, iar în al doilea rând, pot influența mai bine afacerile internaționale economice, politice, sociale și de securitate.

Lucrarea cuprinde *patru capitole* distincte, care prin conținutul lor ajută cititorul să înțeleagă nu numai care sunt și de ce sunt necesare organizațiile internaționale în mediul internațional actual, dar oferă acestuia posibilitatea să cunoască *misiunea, obiectivele și principiile lor, organizarea și procesul de luarea deciziilor, modul în care România relaționează cu ele și principalele beneficii* obținute în timp.

Dintre cele peste 50000 organizații internaționale, în lucrarea ***Managementul organizațiilor internaționale*** sunt prezentate nouă *organizații internaționale cu o relevanță deosebită pe plan internațional*, dar și pe relația cu România.

Lucrarea ***Managementul organizațiilor internaționale*** se adresează atât cititorilor care doresc să *cunoască principalele organizații internaționale*, dar și tuturor studenților masteranzi și doctoranzi, care se pregătesc să dezvolte o *carieră în aceste organizații*, sau celor care colaborează efectiv, prin natura muncii lor, cu diverse organizații internaționale.

Lucrarea este de interes deosebit pentru *personalul de specialitate al României din domeniul afacerilor internaționale*, care trebuie să cunoască ***particularitățile managementului organizațiilor internaționale*** și modul de adaptare a strategiilor și tacticilor României pe relația cu acestea, pentru a valorifica oportunități deosebite și a genera efecte pozitive economice, sociale, culturale, politice și de securitate.

Din această perspectivă, lucrarea ***Managementul organizațiilor internaționale*** contribuie semnificativ, nu numai la dezvoltarea cunoașterii, dar și la *modelarea gândirii și comportamentului* resurselor umane implicate în activități diferite, pe relația cu organizațiile internaționale și la *dezvoltarea abilităților personalului diplomatic* pentru identificarea schimbărilor strategice și tactice utile României, în relație cu acestea.

România are nevoie de ***profesioniști în managementul afacerilor publice internaționale***, capabili să dezvolte parteneriate viabile și sustenabile cu organizațiile internaționale, iar lucrarea ***Managementul organizațiilor internaționale*** oferă un suport real în acest scop.

**Profesor universitar doctor Armenia Androniceanu
București, 2022**

CAPITOLUL I

MEDIUL INTERNAȚIONAL ȘI IMPACTUL ACESTUIA ASUPRA ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Schimbările permanente care au loc în mediul internațional determină administrațiile statele, în special ale celor dezvoltate, să se preocupe în mod constant de cunoașterea lor. Guvernele statelor acționează în mod direct în acest mediu internațional și determină cele mai multe dintre mutațiile care au loc. Dar, pentru că fiecare stat face acest lucru, este clar faptul că, pentru unele state, rolul activ în mediul internațional este foarte vizibil, iar pentru altele influențele din mediul internațional sunt mai puternice. Atât statele dezvoltate cât și cele mai puțin dezvoltate sunt de acord că este mai bine să *colaboreze* în tot acest proces de transformare internațională, decât să fie surprinse de impactul unor inițiative unilaterale. De aceea, unele guverne din statele dezvoltate au avut inițiativa creării unor *organizații internaționale* în cadrul cărora să poată colabora pentru a gestiona mai bine problemele mediului internațional și pentru a-l modela, astfel încât câștigul să fie cât mai mare pentru cele mai multe dintre ele.

Complexitatea mediului internațional face ca managementul organizațiilor internaționale să fie pus în situația de a lua decizii rapide sau chiar de a anticipa schimbări cu impact major asupra statelor lumii.

În secolul al XXI-lea, cunoașterea mediului internațional și a evoluției factorilor internaționali, devine o condiție obligatorie pentru orice guvern și șef de stat, care dorește să se integreze pe plan mondial, să joace un rol activ și să valorifice în interes național cele mai multe dintre oportunitățile de dezvoltare economică și socială, care se manifestă dincolo de granițele fiecărui stat.

Pentru a putea influența mediul internațional și pentru a valorifica mai bine oportunitățile pe care le oferă, dar și pentru a preîntâmpina efectele negative ale unor amenințări internaționale, prima condiție este cunoașterea mediului internațional și a caracteristicilor lui principale.

1.1. Mediul internațional, conținut și caracteristici

Accentuarea interdependențelor între state este o realitate la începutul secolului al XXI-lea. Există o diversitate de interese comune în domenii variate, cum ar fi cel economic, politic, militar, de securitate,

terorism, apărare, educație, cercetare etc. Această realitate este recunoscută și acceptată de majoritatea statelor, chiar și de cele puternic dezvoltate.

1.1.1. Definirea mediului internațional

Complexitatea problemelor din mediul internațional a determinat statele să încerce diferite modalități de cooperare și asociere, care să contribuie la rezolvarea sau la prevenirea problemelor și care să fie acceptabile pentru toți membrii. Pentru a aduce schimbări în mediul internațional este necesar să cunoaștem ce se înțelege prin acest concept și care sunt componentele lui specifice.

Mediul internațional reprezintă totalitatea factorilor, variabilelor, proceselor și fenomenelor de natură economică, politică, socială, culturală, militară, de securitate, etc, care influențează managementul organizațiilor internaționale și guvernarea în toate statele lumii.

Deși mediul internațional este dominat astăzi de câteva state foarte puternice, cu influențe majore în mediul internațional, un exemplu evident sunt Statele Unite ale Americii (SUA), totuși acestea nu sunt suficient de puternice pentru a controla evoluțiile internaționale. Este un adevăr demonstrat că mediul internațional este puternic marcat de schimbări majore, care s-au conturat sub forma unor adevărate *fenomene internaționale*, cum ar fi *globalizarea și mondializarea*.

Globalizarea și mondializarea sunt fenomene greu de controlat, ce nu mai pot fi ignorate. Într-un document al Serviciului American de informații denumit: „*Tendențe globale 2015*” au fost prezentate și explicate mai multe scenarii.

Pornind de la aceste scenarii, se poate aprecia că, mișcările din mediul internațional pot fi identificate și studiate pentru a înțelege în ce constau, care sunt cauzele și efectele intervențiilor de până acum în mediul internațional și ce inițiative ar trebui să vină din partea organizațiilor internaționale, pentru ca impactul globalizării și mondializării să fie unul pozitiv asupra majorității statelor lumii.

Există o serie de *variabile și factori determinanți care influențează conținutul mediului internațional*. Fiecare categorie de factori generează schimbări cu influențe majore asupra statelor lumii, fapt ce a facilitat diferențierea mediului internațional.

După specificul domeniului, se pot identifica următoarele ***tipuri de mediu***: *mediul internațional economic, mediul internațional politic, mediul internațional de securitate, etc.*

În fiecare componentă a sa, mediul internațional integrează o serie de *variabile specifice*, care prin modificările proprii determină schimbări în mediul internațional.

Preocupările continue ale statelor de a cunoaște și gestiona problemele diversificate și complexe din mediul internațional au determinat șefii de state și de guverne să aibă inițiativa creării unui cadru organizațional distinct – *organizațiile internaționale în care să identifice, să analizeze și să decidă cu privire la intervențiile cumulate, pe care ar putea să le aibă în interesul lor economic, social, politic, de securitate, etc.*

Astfel că, mediul internațional a stimulat apariția unui număr în continuă creștere de organizații internaționale, care se adaptează permanent la specificul mediului internațional. Acestea au fost determinate să apară, pentru că problemele mediului internațional aveau nevoie de o **abordare sistematică și participativă**, care a atras tot mai multe state membre.

Pe de altă parte prin deciziile luate în cadrul lor, *organizațiile internaționale influențează semnificativ contextul internațional*. Influențele au devenit atât de puternice, încât multe state preferă să facă parte din aceste organizații internaționale, decât să se afle în afara lor.

În ultimii cincizeci de ani au fost cunoscute adevărate fenomene internaționale, care au alimentat constant procesul de stabilirea unei noi ordini economice și politice internaționale. Preocupările statelor pentru cunoașterea și înțelegerea mediului internațional sunt din ce în ce mai evidente, aceasta și pentru că el reprezintă, prin fenomenele proprii, un reper definitoriu care, indiferent de voința lor le determină evoluția. Cunoașterea mediului internațional este influențată în mare măsură de înțelegerea corectă a caracteristicilor acestuia.

1.1.2. Principalele caracteristici ale mediului internațional

Atributele mediului internațional sunt foarte importante pentru a înțelege conținutul și influența lui asupra managementului organizațiilor internaționale. Câteva dintre cele mai importante **caracteristici ale mediului internațional** sunt prezentate în continuare:

- **Complexitatea mediului internațional** – derivă din faptul că, mediul internațional este greu de cunoscut din motive diverse, cum ar fi multitudinea actorilor din interiorul statelor care îl influențează, diversitatea organizațiilor internaționale, care determină modificări de variabile și condiții ale contextului; imprevizibilitatea variabilelor care îl compun, etc.
- **Diversitatea mediului internațional** – derivă din faptul că variabilele și factorii, care acționează în mediul internațional, aparțin unor domenii diferite de politici internaționale: economice, sociale, culturale, militare, de securitate, etc. Pentru fiecare

domeniu sunt identificate variabile multiple, care pot fi analizate pentru a anticipa o situație viitoare sau pentru a înțelege cauzele unei situații prezente. Cu cât aceste variabile specifice sunt mai bine identificate și analizate, cu atât deciziile luate în cadrul organizațiilor internaționale ajută mai mult statele să gestioneze adecvat politicile lor interne și externe, fie separat, fie în cadrul structurilor menționate.

- **Sfera largă de cuprindere** – derivă din faptul că mediul internațional cuprinde întreg contextul extern statelor lumii, în care se regăsesc toate, cu sau fără voința lor, indiferent de nivelul de dezvoltare.
- **Cadrul larg de influență** – derivă din faptul că determină cea mai mare parte a politicilor interne și externe ale statelor, dar mai ales pe acelea inițiate de organizațiile internaționale. Procesele de guvernare sunt influențate atât de factorii internaționali ai mediului, cât și de politicile susținute de organizațiile internaționale reprezentative într-un domeniu sau altul.

Transformările permanente, care au loc în mediul internațional, se concretizează în procese complexe, cele mai cunoscute prin efectele lor, sunt *globalizarea și mondializarea*. Aceste fenomene internaționale au fost generate de inițiativele unor state și sunt întreținute de acestea, în mod direct sau prin organizațiile internaționale de profil din care fac parte.

Globalizarea și mondializarea sunt exemple de fenomene care ajută la înțelegerea rolului mediului internațional, atât în relație cu statele lumii, cât și cu organizațiile internaționale.

1.2. Globalizarea: conținut, evoluție și impact

Abordând acest concept în evoluția lui, se poate constata că a fost pentru prima dată utilizat în deceniile șase și șapte ale secolului trecut, când s-a folosit noțiunea de „internațional”, pentru ca ultimele decenii ale secolului al XX-lea să-l impună prin sintagmele: „economie globală”, „guvernare globală”, aducându-l abia după 1990 în sfera globalistă, postmodernistă, cu denumirea actuală, globalizare, atât de intens dezbătută și mediatizată.

1.2.1. Definirea globalizării

Au existat opinii diferite cu privire la rolul și impactul globalizării asupra statelor lumii și influențele pe care le-a avut aceasta asupra dezvoltării mondiale.

Globalizarea este, pentru cele mai multe state, un **proces ireversibil** și nu o opțiune. Fiecare stat este parte a mediului internațional în care globalizarea se manifestă, de la care primește foarte multe influențe și pe care îl influențează în mod diferit și cu intensități diferite.

Dintr-o altă perspectivă, globalizarea este un **rezultat cumulativ al unor procese** cantitative și calitative desfășurate de-a lungul timpului.

Globalizarea a facilitat accentuarea așa numitului „deficit de adaptare” pentru multe state ale lumii, întrucât multe dintre procesele internaționale au caracter transnațional și o viteză mare de propagare a influențelor.

Intensitatea, cu care globalizarea influențează astăzi dezvoltarea statelor lumii, este foarte mare și crează mari probleme în procesele de guvernare. Mulți șefi de state și guverne sunt determinați să ia măsuri ferme pentru a valorifica oportunitățile de dezvoltare sau pentru a atenua efectele negative ale fenomenului.

Prin natura activităților economice desfășurate în colaborare de mai multe state, au crescut interdependențele dintre acestea, ceea ce a generat un plus de cooperare în politicile economice. Din această perspectivă, *globalizarea determină statele lumii să gândească separat și să identifice împreună obiective comune și modalități corespunzătoare de realizare a lor*, astfel încât interesul tuturor statelor implicate să fie deopotrivă considerat.

Unul dintre principalii factori ai mediului internațional, puternic influențat de mediile naționale ale statelor, a fost factorul tehnologic. Acesta a acționat ca un adevărat catalizator, care a transformat globalizarea într-un proces ireversibil.

O analiză atentă asupra documentației publicate despre globalizare a făcut posibilă identificarea unor „mituri” ale globalizării, după cum au fost acestea denumite de specialiști. Câteva dintre cele mai comentate exprimări despre globalizare au fost publicate de **Richard D.Mc.Cormick** și sunt prezentate în continuare:

„1) Globalizarea este o conspirație a marilor corporații transnaționale împotriva țărilor mici;

2) Globalizarea concentrează puterea asupra pieței în mâinile celor care dirijează un număr mic de corporații uriașe;

3) Geniul rău al globalizării este tehnologia informației;

4) Globalizarea înseamnă „companii scăpate de sub controlul legii”;

5) Globalizarea determină scăderea numărului locurilor de muncă;

6) Globalizarea subminează diversitatea culturală;

7) Prin globalizare, scade standardul condițiilor de muncă, lucrătorii fiind transformați, treptat, într-un fel de servitori;

- 8) Globalizarea distruge mediul înconjurător;
- 9) Globalizarea implică înflorirea corporațiilor multinaționale, pe seama corporațiilor mai mici și a consumatorilor;
- 10) Globalizarea adâncește prăpastia dintre bogați și săraci”.

Chiar dacă autorul le numește mituri, putem constata faptul că în ultimele decenii, acestea au devenit o realitate, în care statele lumii sunt implicate direct și pe care o influențează fiecare stat, prin evoluția lui internă și comportamentul din mediul internațional.

Termenul de „globalizare” a fost folosit pentru prima dată în 1944, conform cercetărilor efectuate de prestigioasa publicație New York Times, pentru ca, în 1961 să apară și într-un dicționar Webster.

În anii optzeci din secolul trecut, economiștii au readus în atenție termenul pentru a descrie evoluțiile contemporane, însă cel care a avut o influență semnificativă în acceptarea acestuia a fost profesorul de origine germană **Thomas Levitt**, profesor la Harvard Business School. În revista de profil a universității, în numărul din mai - iunie 1983, el a publicat articolul intitulat „Globalization of Markets”. Analizând globalizarea, Levitt a explicat faptul că, schimbările tehnologice și de comportament, care permit unor companii multinaționale precum Coca Cola sau McDonald’s să comercializeze același tip de produs în toată lumea, se datorează globalizării. El a prezentat acest exemplu pentru a explica mai bine conținutul globalizării și influența clară, chiar determinantă, a acesteia asupra mediului economic internațional.

Deși este un concept destul de controversat în literatura de specialitate, totuși *globalizarea poate fi abordată din două perspective diametral opuse:*

- *perspectiva pozitivă*, care evidențiază beneficiile globalizării și mondializării societăților;
- *perspectiva negativă*, care acuză globalizarea pentru pierderea individualității unor state.

Dincolo de aceste abordări extreme, se poate afirma că **globalizarea este un proces deosebit de complex, care constă într-o relaționare foarte puternică între diferite persoane, regiuni și țări din lume.**

Conținutul globalizării a fost abordat și de reprezentanți ai altor domenii, care deși înțeleg ușor diferit această noțiune, reușesc să identifice alte elemente care ajută înțelegerea fenomenului în multidimensionalitatea lui. Câteva dintre cele mai cunoscute percepții pe acest subiect sunt prezentate în continuare.

- Globalizarea este percepută ca un proces de tranziție;
- Globalizarea este noua ordine economică și politică a lumii;
- Globalizarea este un sistem multidimensional și corelativ;

- Globalizarea este expresia unui sistem al lumii, în cel mai înalt grad de integrare și deschis permanent integrării;
- Globalizarea este un „sistem în care funcția-obiectiv vizează întregul, cu scopul de a elimina concurența și de a genera distrugere creatoare”.

O altă influență majoră a avut globalizarea prin schimbările în tehnologie și inovație, în special în domeniile transporturilor și telecomunicațiilor, despre care se crede că au ajutat foarte mult procesul de globalizare.

Procesul globalizării a fost și este susținut în mod constant și sistematic de unele state puternic dezvoltate ale lumii, care au avantaje numeroase din această poziție. De exemplu, SUA sunt percepute ca statul cu cea mai mare influență în procesul globalizării, fiind unul din inițiatorii lui principali. Sunt personalități importante pe plan mondial, care au afirmat în mod repetat acest rol al SUA în procesul globalizării. Un exemplu este **Jim Garrison**, președintele Fundației Gorbaciov-SUA, care declara:

„...America trebuie să se perceapă în mod conștient drept un imperiu de tranziție, unul al cărui destin la momentul actual este să acționeze ca o moașă a unui sistem global guvernat democratic”.

Un alt exemplu de comportament activ în procesul globalizării este Europa cu statele ei dezvoltate: Germania, Anglia, Franța, Austria, Olanda, Italia, etc grupate în Uniunea Europeană. Uniunea Europeana a devenit un factor fantastic de stimulare a procesului de globalizare.

Din păcate, noile modalități de interpretare a globalizării crează mai multe probleme decât sprijin pentru dezvoltarea mondială.

Urmare a schimbărilor mediului internațional datorate globalizării și nu numai, majoritatea statelor lumii ajung să perceapă contextul internațional ca pe un „global shopping mall”, în care ideile și produsele pot fi găsite peste tot în același timp.

Globalizarea este perioada în care statele nu mai sunt entități închise, plasate în afara mecanismului relațional mondial. Chiar și statele care încearcă să se izoleze de restul lumii, cum este de exemplu Coreea de Nord, sunt influențate de globalizare.

Globalizarea exprimă procesul de extindere a activităților sociale, economice și politice derulate în afara granițelor naționale.

Alt aspect cheie al globalizării este schimbarea în tehnologie și inovație, în special în sectoarele transporturilor și telecomunicațiilor, despre care se crede că au ajutat primordial la crearea statului global. Analistii au reușit să publice un clasament al statelor cu economii puternic globalizate. Topul celor mai globalizate economii, după indicele globalizării determinat de Institutul de Tehnologie din Zurich, Elveția, se prezintă în

tabelul nr. 1.1. Potrivit cercetărilor efectuate în 2019, în 188 de state, media indicelui globalizării a fost de 62,23 puncte. În top 10 state globalizate se regăsesc 10 state din Europa. Cea mai mare valoare a indicelui globalizării a fost în Olanda, respectiv 90,91 puncte, iar cea mai mică valoare a fost în Somalia: 30,49 puncte. Indicatorul este disponibil din 1970 până în 2019.

Tabelul nr. 1. 1 Topul statelor cu economii globalizate

Nr.	Statele cu economii globalizate
1.	Olanda
2.	Elveția
3.	Belgia
4.	Suedia
5.	Regatul Unit
6.	Germania
7.	Austria
8.	Danemarca
9.	Finlanda
10.	Franța

Sursa: The Global Economy, 2021, disponibil pe:
https://www.theglobaleconomy.com/rankings/kof_overall_glob/

În acest context, organizațiile internaționale au un rol deosebit de important, întrucât determină conținutul schimbărilor. Ele contribuie decisiv la accelerarea impactului globalizării asupra statelor lumii și la stabilirea noii ordini globale. În acest proces de transformare a mediului internațional datorită globalizării, un rol important au: Banca Mondială, FMI, OMC și altele, organizațiile internaționale neguvernamentale de diferite tipuri.

Dacă sfârșitul secolului trecut s-a caracterizat printr-o dezvoltare economică echilibrată, primul deceniu al secolului al XXI-lea este dominat puternic de criza mondială cauzată de creșterea accelerată a fenomenului globalizării. Se poate costata cum globalizarea a condus la formarea unui mediu internațional vulnerabil, cu state puternic dependente unele de altele, ceea ce a determinat extinderea crizei în majoritatea lor.

Cu toate acestea, majoritatea statelor reușesc să se integreze în procesul globalizării, rezultatul fiind o sporire cantitativă a fenomenului.

Un interes al investitorilor străini este bazat, în principal, pe dorința de intrare pe piețele statelor puternic dezvoltate, cu piețe mari, pe extinderea segmentelor de piață și pe posibilitatea obținerii unor produse mai ieftine, datorită nivelului scăzut al costurilor cu manopera. Un exemplu concludent îl reprezintă China, care a reușit să pătrundă masiv pe piețele mari ale

statelor dezvoltate, unde valorifică, de o manieră categorică, avantajele pe care globalizarea le oferă.

Controversatele opinii cu privire la globalizare au determinat constituirea unui grup de critici ai globalizării, cunoscut sub denumirea de grupul hiperglobaliștilor. Hiperglobaliștii plasează globalizarea în domeniul economicului, tratând-o ca proces de „denaționalizare“ a economiilor, prin dezvoltarea unei economii fără granițe.

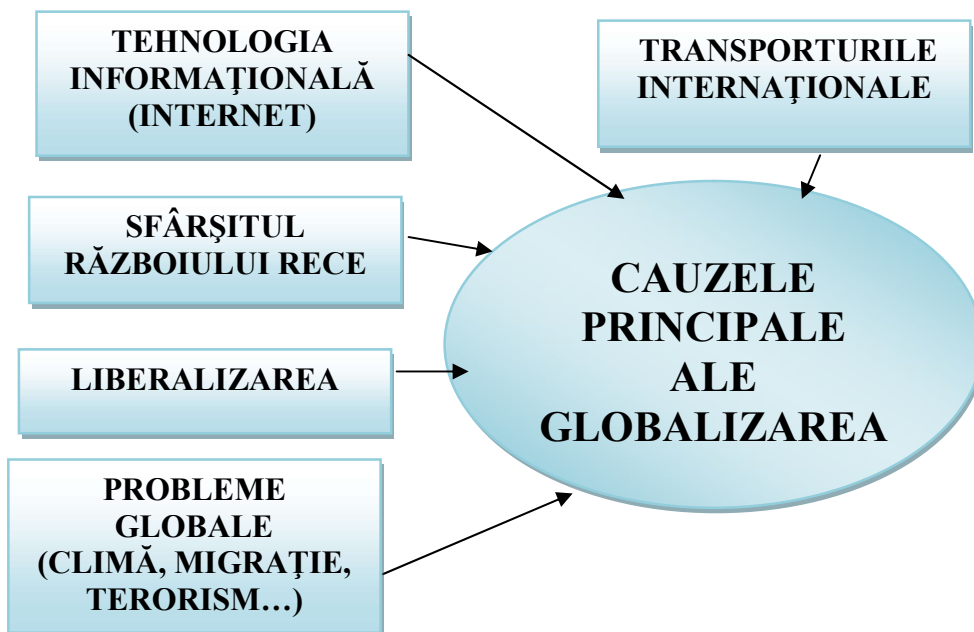
1.2.2. Factorii determinanți și cauzele globalizării

Factorii care au influențat adâncirea procesului de globalizare a economiei mondiale sunt:

- Desfășurarea liberă a comerțului cu servicii;
- Liberalizarea piețelor de capital;
- Liberalizarea investițiilor străine directe

Principalele **cauze ale globalizării** sunt prezentate în figura nr. 1.1.

Figura nr. 1.1. Cauzele globalizării

Tehnologiile informaționale au influențat decisiv relațiile între state dar și dinamica afacerilor dezvoltate în cadrul unor rețele internaționale foarte puternice. Tehnologiile informaționale, aceste produse ale societății informaționale, au ajuns să fie indispensabile în toate domeniile de interes

economic și social. Ele au reprezentat atât suportul cât și mijlocul prin care a fost posibil ca globalizarea să cuprindă atât de repede majoritatea statelor lumii.

Transporturile internaționale au asigurat infrastructura necesară circulației de bunuri și persoane și au stimulat stabilirea și dezvoltarea unor relații de colaborare în domenii majore de interes comun. Mobilitatea oferită statelor lumii și, în mod deosebit, agenților economici, companiilor multinaționale, a sprijinit procesul de internaționalizare a afacerilor și de creștere a cotelor de piață deținute de diferite firme multinaționale în alte state decât cel de origine.

Sfârșitul Războiului Rece a marcat începutul unei noi etape în relațiile dintre statele lumii și între companiile mari din cadrul acestora. Libertatea de cooperare odată obținută a generat creșteri economice importante în mediul internațional de afaceri și a facilitat atât instituționalizarea relațiilor între diferite state în cadrul unor organizații internaționale, dar și apariția primelor organizații internaționale private, în care marile grupuri industriale aveau posibilitatea să se exprime și să intre într-un dialog cu reprezentanții statelor și ai organizațiilor internaționale.

Problemele de interes major pentru toate statele lumii au ajuns în centrul atenției celor mai puternice state ale lumii, întrucât acestea au început să înțeleagă nevoia de abordare sistematică și de o manieră participativă a lor. Probleme precum terorismul, schimbările climatice și migrația au determinat statele să aibă inițiative comune pentru a le rezolva. Au fost create organizații internaționale care au ca misiune dezvoltarea unor strategii ofensive prin care astfel de probleme să fie gestionate în mod eficient.

Liberalizarea comerțului, capitalului și serviciilor au stimulat semnificativ procesul de globalizare și au facilitat dezvoltarea afacerilor internaționale, crearea și dezvoltarea companiilor multinaționale puternice, care, sub diferite forme și prin diferite tactici, au reușit să se extindă pe piețele naționale ale altor state și să devină importante în mediul internațional de afaceri, pe care în anumite domenii îl domină și astăzi.

După **Joseph Stiglitz** (*La grande desillusion*, Fayard, 2002), laureat al Premiului Nobel pentru economie și a altor specialiști în economie mondială, există **șapte efecte negative ale globalizării**.

1. *Alienarea*
2. *Acțiunea selectivă*
3. *Marginalizarea*
4. *Revenirea la colonialism*
5. *Impunerea*